

Katowice, 30 września 2015 r.

Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

Specjalny obszar ochrony siedlisk Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Ostoja Torfowisko Sosnowiec-Bory została zatwierdzona przez Komisję Europejską jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2011/64/UE z 10 stycznia 2011 r.). Obszar Torfowisko Sosnowiec-Bory położony jest we wschodniej części miasta, na południe od osiedla domów jednorodzinnych Bory. Ostoja ta obejmuje zbiorowiska nawiązujące do torfowisk niskich i przejściowych z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych, jak również odnotowuje się gatunki charakterystyczne dla torfowisk wysokich. Stwierdzono tu występowanie populacji lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, która znajduje się w pobliżu południowej granicy zasięgu tego gatunku w Europie.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 został wyznaczony dla ochrony:

- populacji rośliny – lipiennika Loesela *Liparis loeselii* (kod: 1903),
- oraz
- siedliska przyrodniczego – torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) (kod: 7140).

Lista przedmiotów ochrony ww. obszaru Natura 2000 może jednak ulec weryfikacji w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 w całości lub w części nie pokrywa się z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego. Natomiast obszar Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory pokrywa się w całości z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Siewierz, dla którego jednak plan urządzenia lasu nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Mając na uwadze powyższe, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat.

Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych winno być wydane w ciągu 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan ma określić aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i siedlisk przyrodniczych na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania.

W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się, przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory.

1. Założenia podstawowe:

- 1) wyznaczenie zadań ochronnych na okres 10 lat (zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000);
- 2) zapewnienie, że gatunek rośliny i siedlisko przyrodnicze, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunku rośliny i siedliska przyrodniczego na danym terenie oraz identyfikacja niezbędnych działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów.

2. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie weryfikacji aktualnego stanu chronionych gatunku rośliny i siedliska przyrodniczego oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost zajmowanej powierzchni, bądź stanowisk występowania). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie gatunku rośliny i siedliska przyrodniczego;
- 2) ustalenie metod przeciwdziałania i ograniczenia następujących zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunku rośliny i siedliska przyrodniczego, będących przedmiotami ochrony w ww. obszarze Natura 2000:
 - zanieczyszczenia,
 - drogi kolejowe, w tym TGV,
 - leśnictwo,
 - tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane,
 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie,
 - drogi, autostrady,

- pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych,
 - górnictwo podziemne
 - problematyczne gatunki rodzime,
 - obce gatunki inwazyjne
 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja;
- 3) określenie ewentualnych innych zagrożeń dla stanu zachowania gatunku rośliny i chronionego siedliska przyrodniczego oraz sposobów przeciwdziałania ich skutkom;
 - 4) ustalenie działań w zakresie monitoringu;
 - 5) określenie wskazań do dokumentów planistycznych;
 - 6) określenie przesłanek sporządzania planu ochrony;
 - 7) stworzenie ewentualnego projektu weryfikacji Standardowego Formularza Danych obszaru i jego granic.

Uwzględniając przedmioty ochrony, a także zasób danych zgromadzonych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach stwierdzono, że dla wypracowania prawidłowej strategii ochrony gatunku i siedliska przyrodniczego w procesie formułowania zapisów planu, konieczne będzie wykonanie ekspertyz w ww. zakresie.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych – do prac nad planem zostaną zaproszeni m.in. przedstawiciele samorządów, administracji wodnej, leśników, itd., a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody, a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz na bieżąco je uaktualniał na stronie internetowej <http://katowice.rdos.gov.pl> oraz szczegółowo określi sposób komunikowania się z zainteresowanymi osobami i podmiotami.